

Motion till riksdagen 2005/06:Sf403

av **Birgitta Carlsson m.fl. (c)**

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om ett nollställningsbeslut som innebär att den som ansökt om asyl senast ett år före det datum den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft och som en månad innan det datum reformen börjar gälla vistas i Sverige utan att ha uppehållstillstånd och ansöker om uppehållstillstånd senast dagen innan den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft, får beviljas permanent uppehållstillstånd av humanitära skäl.
2. Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar enligt följande uppställning:

Anslag, tkr	Regeringens förslag	Anslagsförändring
10:1 Integrationsverket	91 000	-50 000
12:7 Utresor för avvisade och utvisade	204 000	-200 000
12:8 Nytt anslag: Nollställningsbeslut	0	+250 000
Summa för utgiftsområdet	6 981 155	0

Motivering

Vi lägger ned Integrationsverket på sikt och börjar med att dra ned 50 miljoner kronor år 2006. Integrationsverket har bidragit med god kunskap och många värdefulla rapporter och undersökningar om hur integrationen fungerar, eller inte fungerar, men det har inte tillräcklig inverkan på integrationen i samhället. Integrationsverkets funktioner som statistiksamlare och uppföljare bör överföras på universitet och högskolor medan den opinionsbildande rollen i högre grad blir ett politiskt och inte minst folkligt ansvar. Introduktionsansvaret ska föras över till Migrationsverket och kommunerna. Under anslag

Fel! Okänt namn på

22:7 Utresor för avvisade och utvisade görs en besparing på 200 miljoner kronor som vi för över till finansiering av nollställningsbeslut. Med ett nollställningsbeslut kommer avvsningskostnaderna att sjunka och dessa resurser ska istället användas för att genomföra ett nollställningsbeslut. Se mer om detta förslag nedan.

Nollställningsbeslut

Många av dem som i dag vistas i Sverige efter avslag på asylansökan har skäl att få skydd i Sverige både enligt svensk lag och enligt internationella konventioner. Det gäller exempelvis personer där avvsningsbeslutet inte går att verkställa. Det handlar även om personer som lever gömda i Sverige och som stannat kvar på grund av fruktan för att utsättas för inhuman behandling i hemlandet. De personer som omfattas av denna bestämmelse tillhör samhällets mest utsatta. Många har väntat i en följd av år på beslut, andra lever i otrygghet för vad som ska hända när det tillfälliga uppehållstillståndet går ut. De som valt att gå under jorden lever med ett konstant hot om att bli upptäckta och tvingas lämna landet. Detta är inte humant. Ett annat viktigt skäl för att genomföra en ”nollställning” av gamla ärenden är att ge den nya instansordningen en möjlighet att starta verksamheten under rimliga arbetsförhållanden.

Fem partier har tidigare väckt en motion och föreslagit en amnesti för vissa grupper. Socialdemokraterna och Moderaterna röstade ner förslaget. Därefter har Miljöpartiet och Vänsterpartiet ingått en budgetöverenskommelse med den socialdemokratiska regeringen utan att amnestikravet ingår.

Centerpartiet kräver fortfarande att en nollställning genomförs. De personer som omfattas av nollställningsförslaget är de som ansökt om asyl senast ett år före det datum den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft och som en månad innan det datum reformen börjar gälla vistas i Sverige utan att ha uppehållstillstånd. De kan då ansöka om uppehållstillstånd/amnesti senast dagen innan den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft.

För att ansökan ska beviljas ska personens identitet vara styrkt eller gjorts sannolik. Särskilda regler gäller för dem som trots försök inte kunnat styrka sin identitet. Personer som gjort sig skyldiga till krigsförbrytelser eller andra brott enligt en särskild konvention om flyktingars rättsliga ställning ska inte beviljas uppehållstillstånd. Begränsningar föreslås också för personer som begått eller misstänkts för annan allvarlig brottslighet. En helhetsbedömning ska alltid ligga till grund för om det är skäligt att utlänningsnekas uppehållstillstånd.

Centerpartiet föreslår att riksdagen beslutar om att anta den föreslagna lagen med följande lydelse: ”Den som ansökt om asyl senast ett år före det datum den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft och som en månad innan det datum reformen börjar gälla vistas i Sverige utan att ha uppehållstillstånd och ansöker om uppe-

Fel! Okänt namn på

hållstillstånd senast dagen innan den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden träder i kraft, får beviljas permanent uppehållstillstånd av humanitära skäl. Detta gäller dock inte om a) det föreligger allvarliga skäl att anta att utlännen gjort sig skyldig till sådan gärning som anges i artikel 1 F i 1951 års konvention om flyktingars rättsliga ställning, b) utlännen här i riket dömts för strängare straff än sex månaders fängelse eller det av tidigare utredning framgår att utlännen dömts eller skäligen kan misstänkas för brott som kan ge strängare straff än sex månaders fängelse. Detta gäller ej fängelsestraff eller misstankar om brott begångna utomlands som en följd av den förföljelse utlännen åberopat för att söka asyl i Sverige, c) utlännen ej kunnat styrka sin identitet eller göra densamma sannolik. Om det finns skäl till detta får i sådant fall ett tidsbegränsat uppehålls- och arbetstillstånd beviljas för högst ett års tid. Om utlännen under den tiden gjort vad som skäligen kan begäras för att styrka sin identitet får uppehållstillstånd som avses i första stycket beviljas, d) utlännen efter ansökan om asyl rest ut från Sverige. Familjer med barn som drabbats av depressiv devitalisering får beviljas uppehållstillstånd i enlighet med första stycket oaktat datum för ansökan om asyl.” Detta bör ges regeringen till känna.

Centerpartiet anslår 250 miljoner kronor för att möjliggöra en nollställning i enlighet med ovanstående. Medlen som anslås ska användas till att administrera en nollställning, dvs. uppskattade omkostnader för att ta hand om ansökningarna. Eftersom detta inte innebär några omfattande prövningar, utan en snabb administrativ hantering bör summan för detta inte bli särskilt hög. En engångsamnesti innebär inte några nya prövningar eller utredningar, detta till skillnad från det förslag som regeringen och samarbetspartierna förslagit med nya prövningar för gömda flyktingfamiljer, där det kommer att krävas stora resurser för att hantera fall som ska prövas igen. Migrationsverket har nämnt siffran fyra miljarder kronor. Ett nollställningsbeslut däremot innebär inga nya prövningar utan endast en kontroll om när man sökt asyl, och om man uppfyller kriterierna beskrivna ovan, för att få uppehållstillstånd. En del kostnader tillkommer i och med beslutet men många kostnader upphör samtidigt. En exakt beräkning av kostnaden för en nollställning är dock svår att göra. Däremot är det möjligt att göra en uppskattning av kostnader som tillkommer respektive upphör.

Många av dem som skulle omfattas av ett nollställningsbeslutet befinner sig i dag på flyktingförläggning och uppstår dagpenning. Dessa kostnader upphör samtidigt som en del kostnader överförs till socialförsäkringarna. Därutöver kommer kostnaderna för avvisningar, utvisningar samt förvaringsplatser att sjunka till stor del. De administrativa kostnader som uppstår i och med nollställningsbeslutet måste bli lägre (på grund av den enklare arten) jämfört med den förnyade prövning som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet föreslår. Samtidigt upphör även kostnaderna för handläggningen av de ärenden som fortfarande finns i systemet. Även belastning på sjukvård och psykiatri förväntas sjunka. Kostnaderna för de totala handläggningstiderna kan beräknas sjunka något.

Fel! Okänt namn på

Många gömda flyktingar arbetar i dag svart eftersom de inte har något annat val. Med ett nollställningsbeslut kan de träda in på den vita arbetsmarknaden. Många kan få uppleva hur det är att ha ett jobb att gå till. Barnen får gå i skolan. Familjer kommer att må bra igen. Tidigare erfarenheter av s.k. amnestier har medfört positiva resultat: Svarta jobb har blivit vita, sjukvårdskostnaderna sjunker och människor får tillbaka livsgnistan. De som enligt dagens regelsystem inte får arbeta, personer med verkställighetshinder, kommer nu att kunna göra det. Med den nuvarande politik som förs av regeringen där man utgår från ett omhändertagandeperspektiv passiviserar flyktingar och asylsökande eftersom de ofrivilligt slussas in i ett negativt bidragsberoende.

Centerpartiet vill göra det billigare för företagen att anställa. Detta kommer att innebära ökade möjligheter att arbeta för dem som får uppehållstillstånd. Fler som kommer i arbete innebär givetvis mer skatteintäkter. Vi föreslår också att Allians för Sveriges gemensamma förslag ”nystartsjobb” ska gälla för nyanlända invandrare som fått uppehållstillstånd. Det innebär att företag inte ska behöva betala någon arbetsgivaravgift för den anställde under maximalt tre år.

Med Centerpartiets perspektiv är alla människor resurser. Vi vill uppmuntra till arbete och en meningsfull tillvaro. Människor som kommer till vårt land ska inte betraktas som kostnader – utan som människor.

Centerpartiet vill också ha ett decentraliserat flyktingmottagande som fokuserar mer på att underlätta för asylsökande och nyanlända flyktingars möjlighet att arbeta eller komma i praktik. I dag passiviserar många flyktingar genom ett tvåårigt långt introduktionsprogram. Det fördröjer inträdet på arbetsmarknaden som i sin tur gör det svårare att få ett arbete. Detta måste ändras till att man snabbt kommer ut i arbete. Läs gärna mer om detta i Centerpartiets asyl- och migrationsmotion.

Stockholm den 4 oktober 2005

Birgitta Carlsson (c)

Annika Qarlsson (c)

Jan Andersson (c)

Birgitta Sellén (c)

Kenneth Johansson (c)

Margareta Andersson (c)